

"Metafora sieci - wyzwania dla ekologii i sztuki".

Czy antropocentryzm szkodzi sieci?

W przyrodzie nie ma istot ważniejszych i mniej, pożytecznych i szkodliwych. Nasza Ziemia zachowuje równowagę, w której każdy byt odgrywa swoją rolę i żyje tylko dzięki innym bytom. Jesteśmy częścią sieci, jedną z jej nitek

*Prof. UAM, dr hab. Władysław Polcyn, Instytut Biologii Eksperymentalnej,
Wydział Biologii UAM*

*Prof. UAP, Dr hab. Joanna Hoffmann-Dietrich, Pracownia Projektów i Badań
Transdyscyplinarnych, WEAiK,*

Manifesto for the future

Globalny kryzys ekologiczny jest największym wyzwaniem, z przed którym stanęła ludzkość, i w obliczu którego ponosi klęskę.

Triumf neoliberalizmu wraz ze skorumpowaną „naukowością”, zredukował naturę i ludzi do statusu surowców, instrumentów i konsumentów, tak by mogli być skutecznie zarządzani na globalnym rynku zdominowanym przez menedżerów korporacji, potentatów medialnych i technokratów.

Sztuka i humanistyka zostały zdewaluowane, prawdziwa nauka została okaleczona, a dążenie do autonomii i demokracji rozmyte. W konsekwencji, trajektoria globalnego niszczenia środowiska wydaje się nieubłagana, i wydaje się, że ani rządy, ani ruchy środowiskowe nie są w stanie tego zmienić.

Jak możemy zreformować nasz sposób istnienia, abyśmy wzmacniali raczej a nie niszczyli życie ekosystemów, których jesteśmy częścią? Jak możemy przekształcić naszą kulturę by móc zapewnić skuteczny globalny ruch ekologiczny i stworzyć fundamenty globalnej ekologicznej cywilizacji?

The Philosophical Foundations of Ecological Civilization

Manifesto for the future

Arran Gare

„Błędne byłoby jednak myślenie, że inne istoty żywe powinny być traktowane jako zwykłe przedmioty, podlegające arbitralnej dominacji człowieka.

Kiedy proponuje się wizję przyrody wyłącznie jako przedmiotu korzyści i interesu, pociąga to za sobą również poważne konsekwencje dla społeczeństwa”

Franciszek, *Laudato si'*

wyzwania dla ekologii i sztuki

Potrzeba wykształcenia nowej świadomości ekologicznej i społecznej poprzez pogłębianie wiedzy oraz "de-imagining" zastanego modelu świata (opartego na ideologii antropocentryzmu (w znaczeniu poznawczym, ontologicznym i etycznym), konkurencji i utylitarnej walce o zasoby) oraz tworzenia nowej narracji kulturowej

Antropocentryzm - Antropocen

<https://theanthropocene.org/>

Wood Wide Web

Coraz bardziej zdajemy sobie sprawę z tego, że **struktura naszej rzeczywistości oparta jest na dynamicznych sieciach** pozostających w nieustannych interakcjach: od sieci neuronowych po World Wide Web, od układu krwionośnego po zjawiska społeczne, ekonomiczne i kulturowe.

Dzięki najnowszym technologiom badania środowiska glebowego ujawniają horyzontalną sieć sygnalizacji i redystrybucji zasobów, której obszarem jest niezwykle **rozbudowana strefa korzeniowa**, a uczestniczą w niej lokalne sieci mikroorganizmów i grzybów mikoryzowych.

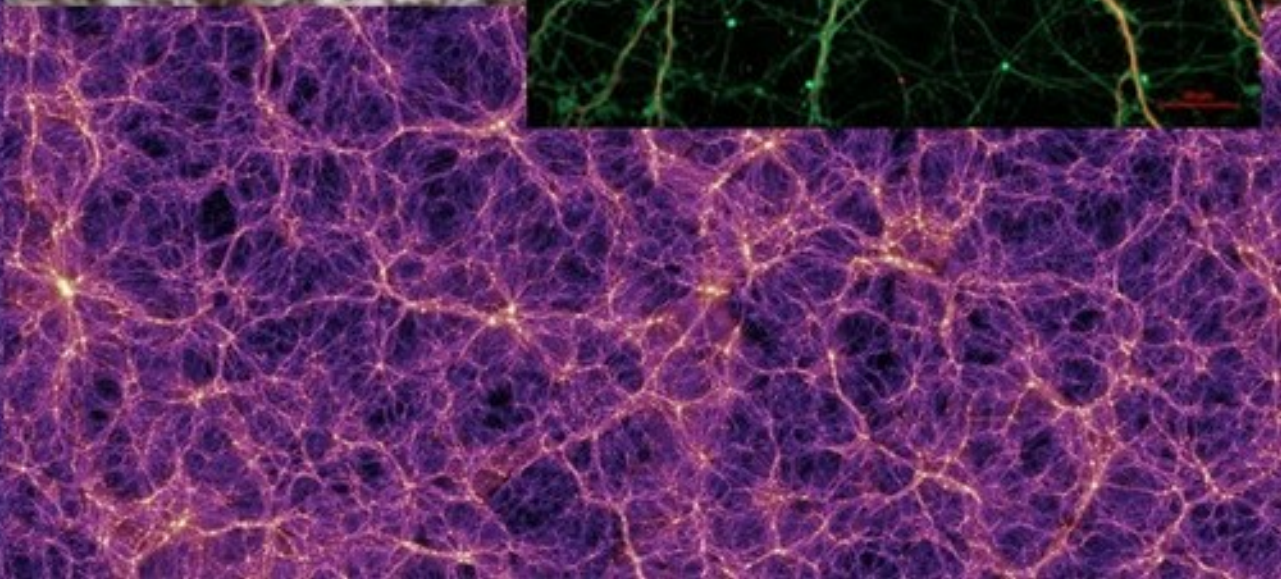
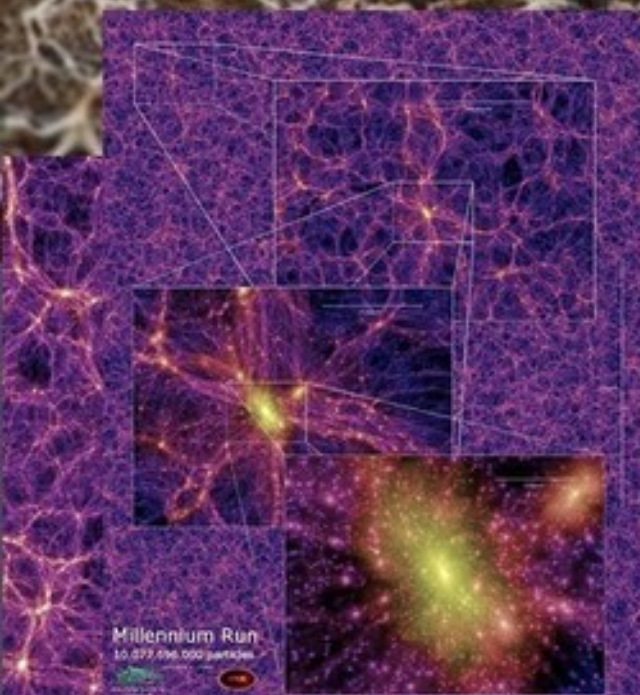
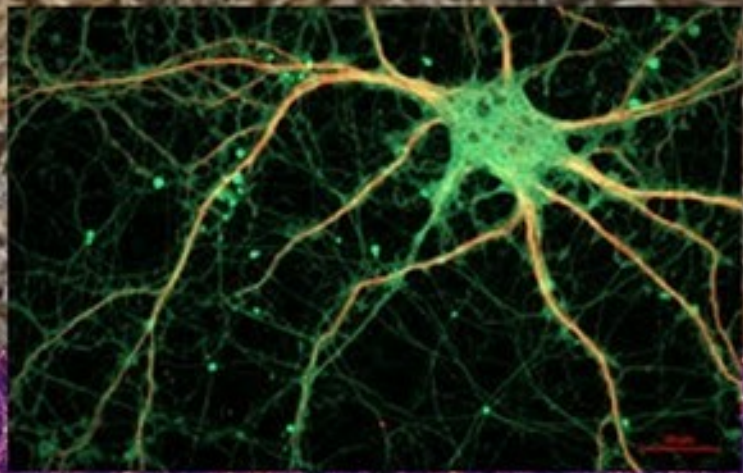
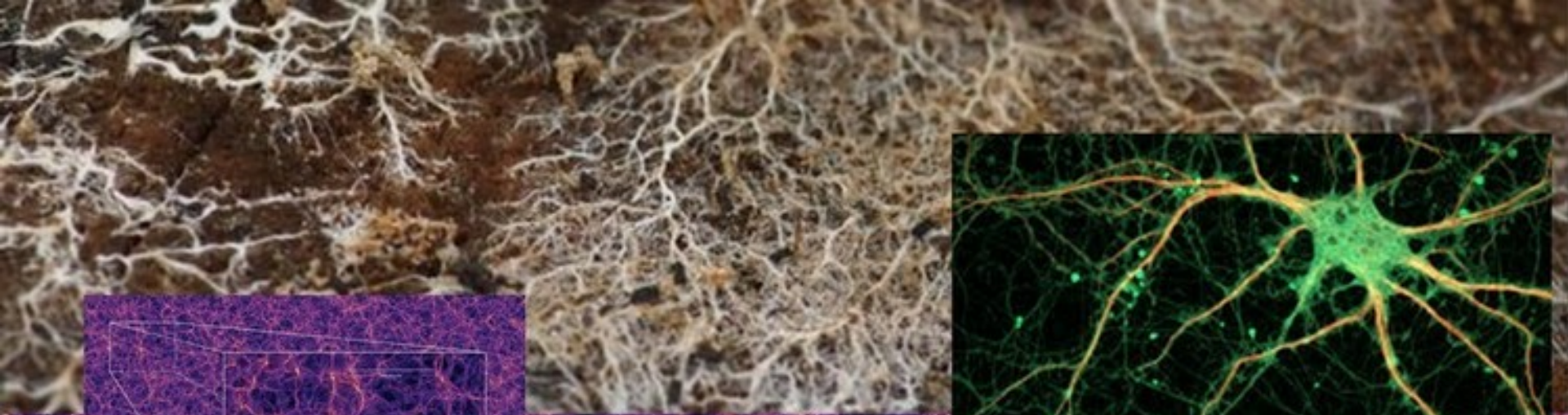
Z powodu swej integralności i obligatoryjnej dla społeczności roślinnych natury, ten nowo poznawany podziemny świat został określony mianem „**Wood Wide Web**”.

Naturalne sieci roślinne mają **ogromny potencjał plastyczności**, który pozwala takim środowiskom wytrwać w jednym miejscu przez wiele tysięcy lat.

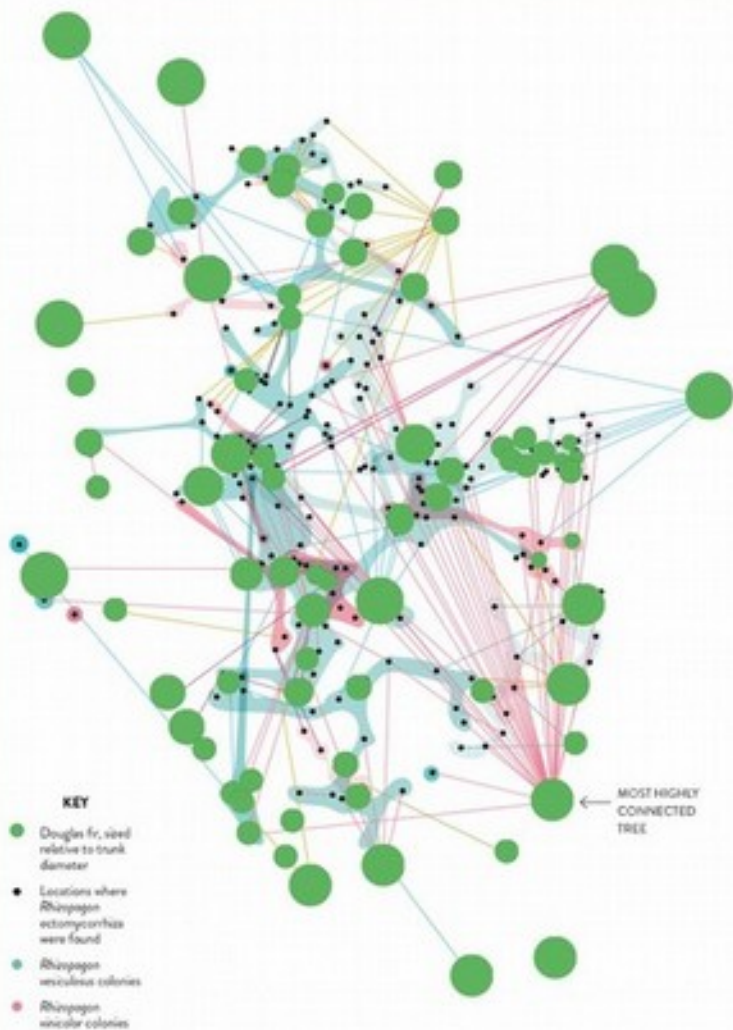
Czy poznawanie sieci połączeń korzeniowych i zachodzących w nich procesów może w znaczący sposób **wpłynąć na zmianę zasad funkcjonowania ekosystemów tworzonych przez człowieka?**

To nieprawda, że jedynym kryterium dalszego powodzenia ludzkości muszą być sprawności konkurencyjne. Warunkiem jest wspólny - sieciowy dostęp do bogatego źródła energii. Tą cechą nie dysponują zwierzęta ale posiadają ją rośliny, które mają nieograniczony (w sensie praktycznym) dostęp do energii słonecznej. Dlatego sieci fitocentryczne są realnie funkcjonującym modelem, możliwym dla skopiowania dla rozwiązania naszych - ludzkich dysfunkcji społecznych.

Forest (as a whole)

WIELKIE SIECI MAŁYCH ŚWIATÓW

Rhizosphere

UMI POZNAŃ

WE&K

Faculty of Biology

UAM

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
POZNAŃ
FACULTY OF BIOLOGY

Wood Wide Web Big Networks of Small Worlds

symbioza
różnorodność
współzależność

Wielkie Sieci Małych Światów

Od antropocentryzmu do biocentryzmu

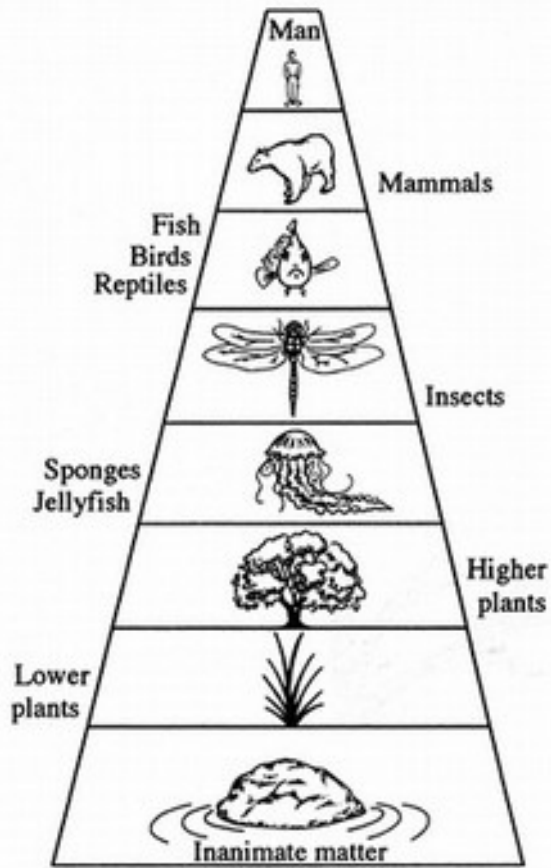
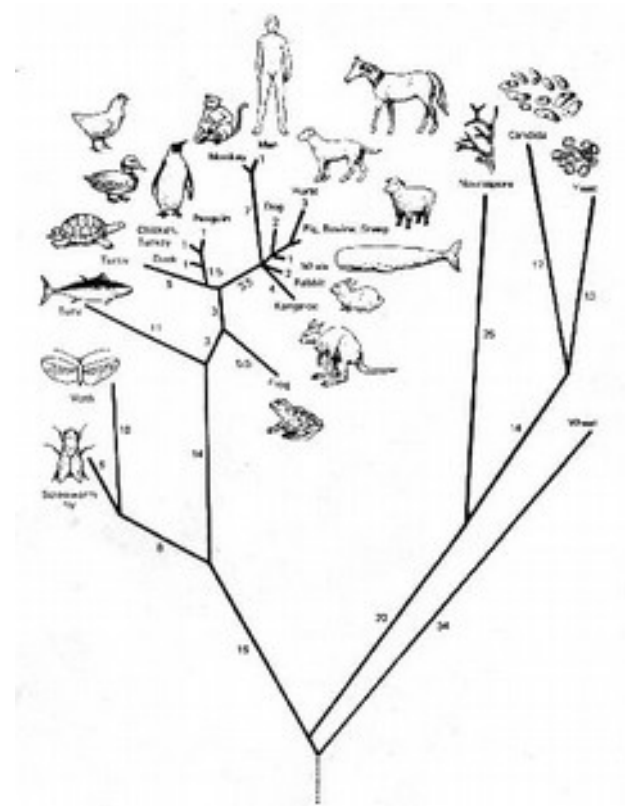

FIGURE 3.2 The "ladder of life" proposed by Aristotle in the third century B.C. Illustration by Tamara Clark.

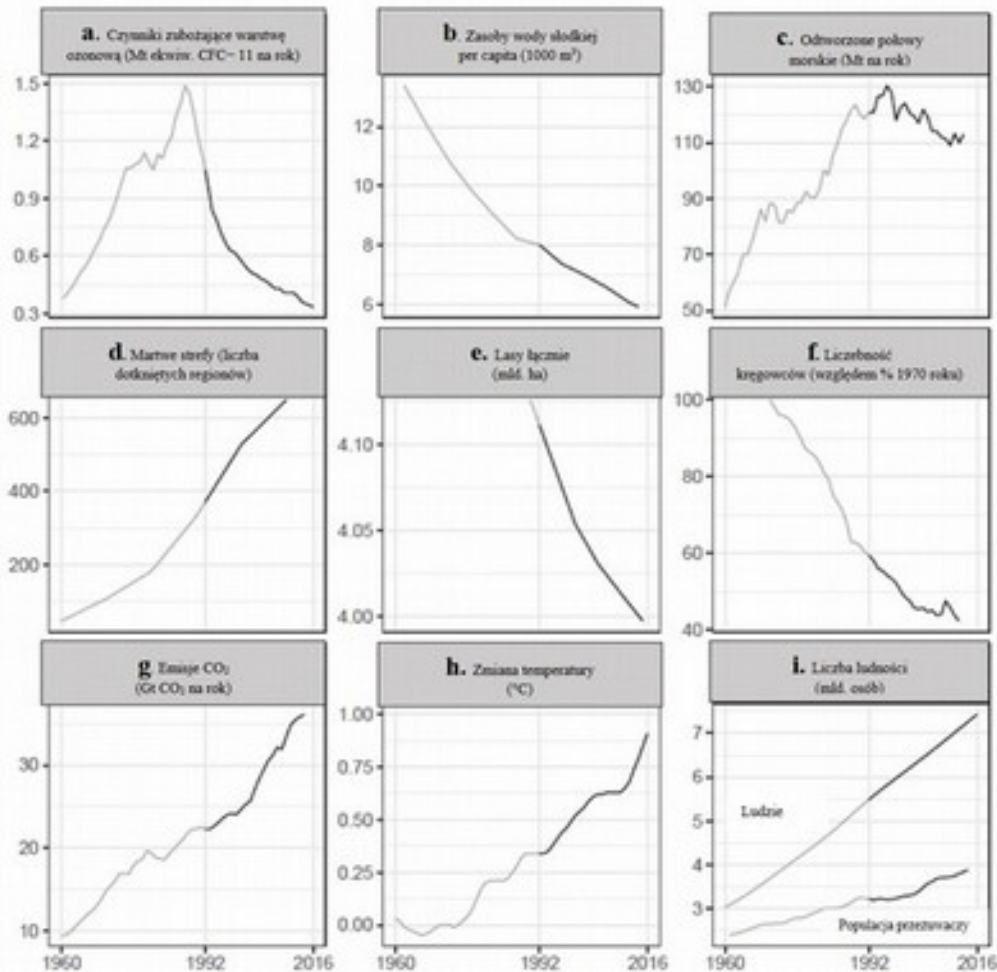

horyzontalny transfer genów

Ścięcie wielkiego drzewa życia to początek czegoś całkiem nowego. „To część rewolucyjnej zmiany w biologii” – mówi Dupré. „Nasz standardowy ewolucyjny model jest pod olbrzymią presją. **Z pewnością będziemy rozumieć ewolucję bardziej jako łączenie i współpracę niż zmiany w izolowanych liniach rodowych**”.

http://scientistswarning.forestry.oregonstate.edu/sites/www/files/Polish_Scientists_Warning.pdf